

Generování času / Čas - jeho generování

Otázka po tom, čím je generován přicházející čas (tedy po nějakém „generátoru“ času) je předsudečná, protože nezdůvodněně sugeruje, že čas je „generován“ něčím jsoucím, tj. něčím, co má aspoň stránku čehosi daného, předmětného; jinými slovy sugeruje, že lze pracovat s myšlenkou „kauzality“. Přicházející čas však nemůže být „generován“ ničím „jsoucím“ v tomto smyslu, ale je naopak předpokladem toho, aby vůbec nějaké „jsoucí“ mohlo „být“, neboť „bytí“ jsoucna je bytím událostného dění, jež je integrováno v celek. A bez času resp. mimo čas není žádného „bytí“. Pochopitelně je možné otázku „zdroje“ času skrýt tím způsobem, že ji prohlásíme za neoddelitelnou od otázky „bytí“ samého: kdekoli „je“ nějaké „bytí“, tj. kdekoli se něco děje, už když se to začíná dít, má to „svůj“ čas – a nepotřebuje to nějaký „jiný“ čas, aby se to dělo. Ovšem pak se dostáváme před dva obrovské problémy, které v tom případě nemůžeme nechat žádným způsobem stranou: 1) odkud se bere každé takové vnitřně integrované událostné dění, které má spolu se sebou neodlučně spjat také svůj čas (jinými slovy: jak je generováno bytí každého jsoucna – a tedy i každé jsoucno samo), a 2) jak je možné, že každé událostné jsoucno je už na svém počátku schopno v nějakém smyslu integrovat do svého dějícího se „bytí“ i to, co ještě ani v jeho vlastním rámci nenastalo, tj. svou vlastní „budost“. A právě za tento druhý problém a v něm se znovu skrývá, ale pro pozorného myslitele i znovu otvírá otázka původu či zdroje „času“, byť v tomto případě jen „vlastního času“. V řešení prvního problému jde především o tu „složku“ (což je nevhodný termín, neboť vůbec nejde o nějaké „skládání“) jsoucna-události, která je vyznačena novostí, neboť ve všech případech „složitějších“ („vyšších“) událostí je v uskutečňování (výkonu) vlastního bytí využíváno jiných událostí a komplexů událostí („nižších“) jako „materiálu“; vždycky se však musíme tázat po „subjektu“ takového využívání „materiálu“ (tj. po témž „subjektu“ samého výkonu vlastního „bytí“), neboť právě tento „subjekt“ nemůže být odvozován z ničeho „jiného“, již dřívějšího, předcházejícího, minulého, již dříve „daného“. A to je rozhodující i pro řešení druhého problému, neboť to je nepochybně právě tento z ničeho předcházejícího neodvoditelný „subjekt“, který ve výkonu sjednocování svého vlastního bytí musí již od samého počátku sjednocovat, integrovat do svého událostného celku i to, co ještě nenastalo a ani nastat nemohlo, protože k tomu může dojít teprve v dalších fázích událostného dění: právě tento subjekt (resp. jsoucno-událost jakožto subjekt) musí garantovat onu sounáležitost své budosti se sebou jakožto sjednoceným celkem.

(Písek, 070424-3.)